

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์นั้นนับเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เนื่องจากมูลค่าตลาดภาพยนตร์ที่จำหน่ายได้นั้น ไม่สามารถสะท้อนความต้องการที่แท้จริงได้ เป็นที่น่าสังเกตว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ นับวันจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้คนจำนวนมากสนใจดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์ จากการค้นหาในเบื้องต้นพบว่าเว็บไซต์ที่เป็นที่นิยมในหมู่ผู้ที่สนใจชมภาพยนตร์มีมากมาย ยกตัวอย่างเช่น forum.siam2fun.com และ forum.thaibuzz.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์เฉพาะสำหรับการดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์และโปรแกรมต่างๆ ที่เปิดบริการในประเทศไทย พบว่าทั้งสองเว็บไซต์นั้นมีสมาชิกไม่ต่ำกว่า 10,000 คนและไฟล์ข้อมูลที่ดาวน์โหลดมีมากกว่า 20,000 รายการ ซึ่งแต่ละรายการจะมีไฟล์ย่อยๆ อีกมากมาย ส่วนมากเป็นสื่อลามก และสื่อบันเทิงละเมิดลิขสิทธิ์มากกว่าร้อยละ 50 ของไฟล์ทั้งหมด เช่น คลิปภาพยนตร์โป๊ เพลงภาพยนตร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ (<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=465156>, 2 กรกฎาคม 2552)

อย่างไรก็ตามระบบการตรวจสอบและติดตามผู้ดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ทางอินเทอร์เน็ต แล้วไปทำซ้ำในเชิงพาณิชย์นั้นทำได้ยาก เนื่องจากมีผู้ดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ทางอินเทอร์เน็ตมีจำนวนมาก จึงทำให้ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่สามารถแจ้งเจ้าหน้าที่ให้จับกุมได้หมด อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เมื่อรวมมูลค่าความเสียหายแล้วน้อยกว่าค่าการดำเนินการจับกุมและส่งฟ้องศาล

ปัจจุบันพบว่ามีเพลงและภาพยนตร์ให้ดาวน์โหลดมากกว่า 3 หมื่นรายการ โดยมีมูลค่าตลาดกว่า 3,000 ล้านบาท (<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=465156>, 2 กรกฎาคม 2552) ซึ่งเป็นตัวเลขการสูญเสียทางเศรษฐกิจที่สูงมาก จะเห็นได้ว่าผู้สนใจชมภาพยนตร์สามารถเข้าถึงภาพยนตร์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ไทยหรือภาพยนตร์ต่างประเทศ เพียงแค่คลิกเดียวก็สามารถนำภาพยนตร์เหล่านั้น มาชมได้อย่างง่ายดาย โดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้สามารถโพสต์ลิงค์และดาวน์โหลดภาพยนตร์เก่าและใหม่จากเว็บไซต์ได้ทันที

จากข้อมูลทีกล่าวนมา การใช้เว็บบอร์ดในกลุ่มของผู้สนใจภาพยนตร์นั้นมีจำนวนมาก เนื่องจากความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับภาพยนตร์ อีกทั้งมีการจัดทำรูปแบบของเว็บที่น่าสนใจ ทำให้ผู้ใช้เว็บบอร์ดเกิดความสนใจและตัดสินใจดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์เหล่านั้นมาชม ยกตัวอย่างเว็บบอร์ด forum.siam2fun.com และ forum.thaibuzz.com ที่มีการจัดแยกเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดแจกภาพยนตร์ไทย หมวดขอภาพยนตร์ไทย หมวดแจกภาพยนตร์ต่างประเทศ หมวดขอภาพยนตร์ต่างประเทศ เป็นต้น และกระแสรู้ส่วนใหญ่ที่อยู่ในหมวดหมู่การแจกภาพยนตร์นั้นจะเป็นการชักชวนให้สมาชิกที่เข้ามาเยี่ยมชม สนใจในกระแสรู้ของตนเอง โดยการตั้งกระแสรู้ ซึ่งแต่ละกระแสรู้จะมีคำสำคัญ เพื่อดึงดูดความสนใจ และมีคำเฉพาะสำหรับกลุ่มที่แสดงให้ทราบเฉพาะกลุ่มว่าเป็นการดาวน์โหลดโดยนำไฟล์มาจากแผ่นที่มีลิขสิทธิ์ อาทิคำว่า [VCD Master] [พากย์ไทย] ยกตัวอย่างกระแสรู้ ที่ตั้งขึ้นมา โดยผ่านเว็บบอร์ด ที่ชื่อว่า forum.siam2fun.com เป็นเว็บบอร์ดที่มีผู้เข้าใช้เป็นจำนวนมากโดยดูจาก Page View ของตัวเว็บบอร์ดเอง โดยมีการนับจำนวนของผู้เข้าชมประมาณ 987,026 คน (2 ธันวาคม 2010) การตั้งกระแสรู้โดยใช้คำสำคัญ ดังกล่าว คือ “แจกหลวงพี่เท่ง2 [VCD Master][พากย์ไทย]” ซึ่งลักษณะการนำเสนอด้วยวิธีนี้ จะทำให้ผู้ใช้สนใจกระแสรู้มากขึ้น เพราะคำว่า [VCD Master] นั้น หมายถึง ภาพยนตร์หลวงพี่เท่ง2 ที่เจ้าของกระแสรู้นำมาโพสต์แจกผ่านทางเว็บบอร์ดนั้น ได้นำไฟล์ภาพยนตร์มาจากแผ่น VCD ที่ขายโดยเจ้าของลิขสิทธิ์โดยตรง ซึ่งจะมีภาพและเสียงที่คมชัดเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่า ไฟล์ภาพยนตร์ ที่นำมาโพสต์แจกแท้จริงแล้วจะไม่ใช่ไฟล์ ที่นำมาจาก VCD Master ก็ตาม

อย่างไรก็ดี การดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านทางเว็บบอร์ด โดยดูจากการโต้ตอบกันระหว่างเจ้าของกระแสรู้และผู้ดาวน์โหลดผ่านทางบอร์ดนั้น พบว่าไฟล์ภาพยนตร์ที่นำมาโพสต์ แจกจะตรงกับหัวข้อของกระแสรู้ ทั้งความคมชัดของภาพ เสียง หากความคมชัดของภาพยนตร์ไม่ตรงตามที่กล่าวอ้าง ก็จะถูกดำเนินโดยผู้ใช้บริการดาวน์โหลดผ่านทางกระแสรู้ต่างๆ และผู้ที่เข้ามาดาวน์โหลดคนต่อไปเมื่ออ่านบอร์ดสนทนา ก็จะทราบทันทีว่าเจ้าของกระแสรู้ไม่น่าเชื่อถือ

สำหรับกรณีดังกล่าวนี้มีอยู่น้อยมาก ส่วนใหญ่แล้วเจ้าของกระแสรู้ที่โพสต์ข้อความแจกไฟล์ภาพยนตร์จะแจ้งความจริงให้สมาชิกทราบ เช่น ความคมชัด ขนาดของไฟล์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ตัดสินใจดาวน์โหลดได้ตามความต้องการ สำหรับกระแสรู้ที่เป็นการให้ข้อมูลสำหรับการดาวน์โหลดไฟล์ ผู้ใช้เว็บบอร์ดและเจ้าของเว็บบอร์ดจะมีข้อตกลงและกติการะหว่างกันอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น www.2bbit.com ที่บุคคลทั่วไป ไม่สามารถเข้าไปดาวน์โหลดไฟล์ได้ ยกเว้นผู้ใช้จะต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อนเท่านั้น และจะต้องอัปเกรดสถานะตนเอง โดยเมื่อทำการดาวน์โหลดมาแล้วจะต้องมีการนำไฟล์ที่ได้ ไปปล่อยให้ผู้อื่นดาวน์โหลดต่อ เพื่อเป็นค่าประสบการณ์ จากนั้นผู้ใช้จึงจะสามารถตั้งกระแสรู้ของตนเองเพื่ออัปโหลดไฟล์ภาพยนตร์ได้เหมือนสมาชิกอื่นๆ หรือ

สามารถดาวน์โหลดไฟล์ต่างๆ ในห้องที่มีเฉพาะสมาชิกที่อยู่ในระดับ VIP เท่านั้น ที่จะสามารถดาวน์โหลดได้ ซึ่งการกำหนดกติกาในรูปแบบดังกล่าวส่งผลให้ในสังคมเว็บบอร์ดแจกภาพยนตร์นั้นเป็นสังคมแห่งการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนกันมากขึ้น และส่งผลให้ไฟล์ภาพยนตร์ต่างๆ นั้นมีความนิยมไปด้วยนั่นเอง

อย่างไรก็ตามการโพสต์แจกไฟล์ภาพยนตร์และดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ในทางกฎหมายถือว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ แต่ผู้ใช้เว็บบอร์ดยังคงฝ่าฝืน และกระทำอย่างต่อเนื่องและแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ซึ่งผู้ดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนใหญ่มองว่าการดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านทางเว็บบอร์ดเป็นเรื่องปกติ โดยที่เจ้าของลิขสิทธิ์และเจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ หรือตรวจสอบได้ยาก เนื่องจากไม่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอในการตรวจจับผู้กระทำผิด และไม่ตระหนักถึงบทลงโทษต่อบุคคลที่กระทำ ความผิดบนโลกอินเทอร์เน็ต ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายคอมพิวเตอร์ที่ออกมาเพื่อดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร จนประชาชนมองว่าไม่มีกฎหมายด้านนี้โดยปริยาย ทำให้การละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ผ่านทางเว็บบอร์ดนั้น มีการกระทำกันแพร่หลาย นับวันเว็บบอร์ดที่เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ยังมีมากขึ้นเป็นทวีคูณ

ดังนั้นหากจะแก้ปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตให้ได้ผลนั้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ที่ใช้เว็บบอร์ดในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการณรงค์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักในเรื่องของจริยธรรม กฎหมายและบทลงโทษต่อผู้ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ทัศนคติและพฤติกรรม การใช้เว็บบอร์ดในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการณรงค์เกี่ยวกับการไม่ดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ให้เป็นไปในแนวทางที่เกิดประโยชน์และมีส่วนร่วมด้วยสังคมมากยิ่งขึ้น

1.2 ปัญหาการวิจัย

1.2.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เว็บบอร์ดในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.2.2 ทัศนคติของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน มีผลต่อ วัตถุประสงค์ในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.2.3 มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้กลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลด ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3.2 เพื่อศึกษาทัศนคติที่แตกต่างกันจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้กลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครเกิดพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลด ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์แตกต่างกัน

1.4.2 กลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลด ภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์สัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยมุ่งเน้นศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของกลุ่มคนทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การสำรวจ (Survey Research) แบบวัดผลครั้งเดียว (One Shot Case Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 400 ชุด เป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูล ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยตนเอง (Self – Administered Questionnaire) เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistic) และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential) เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันในการดาวน์โหลด ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ทัศนคติกับวัตถุประสงค์ในการดาวน์โหลด ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และ ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ในการดาวน์โหลด ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ โดยผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล มิถุนายน 2553

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ข้อมูลจากงานวิจัยทำให้ทราบถึงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคเกี่ยวกับการดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์บนเว็บบอร์ด

1.6.2 เพื่อทำให้ทราบถึงปัจจัย และแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใช้เว็บบอร์ดดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์บนเว็บบอร์ด

1.6.3 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการขยายผลการศึกษา และการดำเนินการแก้ไขปัญหาในด้านของพฤติกรรมกราดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ใช้เว็บบอร์ดต่อไป

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 เว็บบอร์ด (Webboard) หมายถึงพื้นที่สำหรับให้สมาชิกในเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์สามารถตั้งกระทู้ แสดงความคิดเห็น หรือแจ้งข่าวสารแก่เพื่อนสมาชิกอื่นๆ ที่เข้ามาอ่านแผ่นป้ายอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ พร้อมทั้งอัปโหลดไฟล์ภาพยนตร์ ดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์ โดยมีการฝากข้อความกลับไปกลับมาผ่านทางเว็บบอร์ด ในงานวิจัยนี้ คือ ทุกเว็บบอร์ดที่มีการแจกไฟล์ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น www.2bbit.com, forum.siam2fun.com และ forum.thaibuzz.com เป็นต้น

1.7.2 การดาวน์โหลด (Download) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การโหลดไฟล์ภาพยนตร์จากลิงค์ที่โพสต์ในเว็บบอร์ดต่างๆ ซึ่งเป็นต้นทางมาเก็บไว้ยังเครื่องของผู้ดาวน์โหลด โดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

1.7.3 การอัปโหลด (Upload) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การโหลดไฟล์ภาพยนตร์ไปเก็บไว้ในเว็บไซต์ที่บริการรับฝากไฟล์ เพื่อนำลิงค์ที่ได้จากการฝากไฟล์ ไปโพสต์ไว้ในเว็บบอร์ด ต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ดาวน์โหลดผ่านทางลิงค์ดังกล่าวได้ โดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์เรียกว่าตรงกันข้ามกับการดาวน์โหลด

1.7.4 ผู้ใช้เว็บบอร์ด หมายถึง ในที่นี้คือกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เข้าใช้บริการเว็บบอร์ด เพื่อดาวน์โหลดไฟล์ภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์

1.7.5 ทัศนคติของผู้ใช้เว็บบอร์ดที่ละเมิดลิขสิทธิ์ หมายถึง ทัศนคติของบุคคลที่เข้าใช้บริการเว็บบอร์ด ในการการดาวน์โหลดภาพยนตร์จาก อินเทอร์เน็ต อาทิ ทำให้ประหยัดเงินได้ สะดวก และทำได้ง่าย และ ภาพยนตร์ที่ดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ตมีคุณภาพโดยรวมไม่แตกต่างจากซีดีหรือ ดีวีดีภาพยนตร์ ที่มีลิขสิทธิ์ เป็นต้น

1.7.6 พฤติกรรมของผู้ใช้เว็บบอร์ดที่ละเมิดลิขสิทธิ์ หมายถึง กลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เข้าใช้บริการเว็บบอร์ด ที่มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ ดาวน์โหลดภาพยนตร์

มากกว่าการดูที่โรงภาพยนตร์ซื้อแผ่นซีดี/ดีวีดี การใช้เวลากับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมากกว่าการใช้ในกิจกรรมอื่น (เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง ท่องเที่ยว) การสมัครสมาชิกเว็บดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์เป็นประจำ เป็นต้น

1.7.7 กลุ่มคนทำงาน หมายถึง ประชาชนวัยทำงานทั่วไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงในกรุงเทพมหานคร อายุตั้งแต่ 15 – 65 ปีขึ้นไป ที่มีการใช้เว็บบอร์ดในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์

1.7.8 อินเทอร์เน็ต หมายถึง เครือข่ายนานาชาติที่เกิดจากเครือข่ายขนาดเล็กมากมาย รวมเป็นเครือข่ายเดียวทั่วโลก หรือเครือข่ายสื่อสาร เชื่อมโยงระหว่างคอมพิวเตอร์ทั้งหมด ที่ต้องการเข้ามาในเครือข่าย

1.7.9 ผู้ดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านเว็บบอร์ด หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมในการดาวน์โหลดภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านเว็บบอร์ดเป็นประจำ